

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**



## **ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

**Збірник матеріалів  
II-ї Всеукраїнської  
науково-методичної конференції**



**08 - 10 квітня 2020 року, м. Одеса**

У збірнику опубліковано матеріали II-Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 08 - 10 квітня 2020 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

### **Рекомендовано до друку Оргкомітетом конференції**

#### **Редакційна колегія:**

- |                          |  |
|--------------------------|--|
| <b>Єгоров Б.В.</b>       | - ректор Одеської національної академії харчових технологій, д. т. н., професор (голова редакційної колегії)     |
| <b>Трішин Ф.А.</b>       | - проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к. т. н., доцент (заступник голови редакційної колегії) |
| <b>Дец Н.О.</b>          | - начальник навчального відділу, к.т.н., доцент  |
| <b>Корнієнко Ю.К.</b>    | - директор центру дистанційного навчання, к. ф.-м. н., доцент  |
| <b>Кручек О.А.</b>       | - начальник відділу контролю якості та сертифікації, к. т. н., доцент  |
| <b>Мураховський В.Г.</b> | - директор Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти, к. ф.-м. н., доцент                    |
| <b>Сярова А.С.</b>       | - методист Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти   |

**Оргкомітет II-Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.**

## Література

1. Сахарова С.В. Експертні системи: методичні вказівки до виконання самостійної роботи. - Одеса: ОНАХТ, 2014. - 46 с.
2. Сахарова С.В. Некоторые особенности применения экспертных систем при проектировании / Холодильна техніка та технологія. - 2014. - № 6 (152). - С. 71-74. DOI: 10.15673/0453-8307.6/2014.31211.

## АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У КОЛЕДЖАХ ТА ТЕХНІКУМАХ

**О.В. Коробкіна - Одеський технічний коледж ОНАХТ,  
Н.О. Перетяка - Одеська державна академія технічного  
регулювання та якості, м.Одеса, Україна**

За останні роки розвиток інформаційних технологій зробив актуальною проблему модернізації системи освіти. У Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 зазначається, що одним з *пріоритетних* напрямів програми модернізації вищої школи визнане дистанційне навчання. [1].

Дистанційна форма навчання дає можливість створення систем масового безперервного самонавчання, загального обміну інформацією. Саме ця система може найбільш адекватно і гнучко реагувати на потреби суспільства щодо підготовки високопрофесійних фахівців. Особливо це стосується сучасного періоду - навчання у дистанційному режимі на період карантину з приводу вірусної інфекції Covid-19.

Загальне запровадження дистанційного режиму навчання на період карантину висвітило ряд проблем, які довгий час знаходились у латентному стані, та нагальне їх рішення.

За думкою українських вчених, дистанційна освіта в Україні не відповідає вимогам, що ставляться до інформаційного суспільства і не забезпечує повноцінного входження України в міжнародний освітній простір. Щоб система дистанційного навчання зайняла гідне місце в системі освіти України, потрібно, передусім, створити глобальну комп'ютерну мережу освіти й науки, оскільки саме комп'ютер дає змогу отримувати навчальний матеріал, є водночас і бібліотекою, і центром довідкової інформації, і комунікативним центром, що робить його одним з учасників реалізації програми безперервної освіти в Україні [2].

Практика показує, що продуктивність використання у вищій школі готових дистанційних систем і додатків низька через необхідність високошвидкісного інтернету. Тому для мешканців сільської місцевості, де у наявності тільки мобільний інтернет, цей вид спілкування неможливий. Тому для навчальної підготовки можливо використовувати мобільний додаток Viber. [3].

На думку Перетяки Н.О., найбільш ефективним джерелом спеціалізованої інформації для самостійного вивчення є індивідуальний сайт викладача, на якому розміщена вся інформація стосовно його учбової та наукової діяльності. Такий вид надання доступу до учбових матеріалів є переважним бо інформація, що надається, достовірна, вузькоспеціалізована, вивірена викладачем, систематизована за тематикою, зібрана в одному місці, має вільний цілодобовий доступ, з матеріалами зручно працювати, відсутній ризик отримати шкідливу програму при пошуку інформації на неперевірених сайтах. На своєму сайті викладач має можливість оперативно оновлювати матеріали, викладати власні відеоуроки, тощо. [3, с. 4].

При наявності гарних комунікаційних каналів іспити можна проводити за допомогою двосторонніх відеоконференцій. Але отут виникає друга проблема - якість зв'язку. Більшість вузів, що пропонують програми дистанційного навчання, розміщують у себе на web-сервері всі навчальні матеріали й тести. Але через поганий зв'язок багато студентів не можуть користуватися ними в режимі «онлайн».

Серед важливих недоліків дистанційної форми освіти в Україні варто також виділити недостатній безпосередній контакт між персональним викладачем (тьютором) та дистанційним студентом. На жаль, в Україні на сьогодні склалася така ситуація - бажаючих отримати дистанційну освіту у нас багато, а досвідчених викладачів, знайомих з новітніми технологіями дистанційного спілкування, обмаль.

Незважаючи на всі негативні сторони дистанційного освіти, хочеться висловити думку щодо актуальності та необхідності дистанційного навчання як найбільш демократичної форми навчання, що дозволяє отримати освіту широким верствам суспільства навіть *у надзвичайних ситуаціях*.

Необхідність впровадження дистанційних технологій не викликає сумніву, і вітчизняним ЗВО необхідно не тільки впроваджувати зарубіжні технології та приймати фінансову допомогу, а й розробляти власні моделі дистанційного навчання та відповідно фінансувати їх.

Ситуація в освітньому процесі, яка склалася внаслідок розповсюдження КОВИД-19, вимагає швидких та ефективних дій щодо продовження навчального процесу.

Для успішної організації дистанційного навчання вже багато років використовуються системи дистанційного навчання (СДН), відомі також як Learning management systems (LMS). Це прикладні програмні продукти для управління навчальною діяльністю, які дозволяють розробляти і поширювати електронні навчальні матеріали, забезпечувати спільний доступ до інформації, організувати навчальний процес і контролювати результати навчання з формуванням пакета відповідної звітної документації.[4, с. 9]. Активно застосовуються на базі E-learning - платформи Moodle.

Але не усі ЗВО мають такі прикладні програмні продукти, які вміють застосовувати викладачі у своїй роботі. І тому, першим кроком для підвищення

ефективності дистанційного навчання є розробка програми підготовки педагогів, що забезпечує різні кваліфікації: від базового використання ІКТ в навчальному процесі до створення і методичної підтримки дистанційних навчальних програм. Така програма має бути розроблена на основі технологій дистанційного навчання, які можуть забезпечити широкомасштабне проведення навчання і загальнодоступність навчальних і методичних матеріалів. І такі освітні технології уже починають з'являтися. Так, в Україні успішно працює ТОВ «Академія цифрового розвитку», яка надає дистанційні освітні послуги для опанування здобувачами освіти інтернет-ресурсів [5].

В ході підготовки та роботи інформаційно-практичного педагогічного семінару: «Дистанційне навчання: проблеми та переваги», який проводився у рамках роботи обласної методичної комісії викладачів економіки і фінансів ЗВО І-ІІ р. а Одеської області. були розкриті причини, які гальмують впровадження дистанційної освіти у навчальний процес коледжів та технікумів Одеської області. Результатом семінару є розробка пропозицій та рекомендацій щодо впровадження технологій дистанційного навчання у закладах вищої освіти І-ІІ рівнів акредитації Одеської області.

Обласна методична комісія викладачів економіки та фінансів пропонують до розгляду Ради директорів ЗВО І-ІІ рівнів акредитації Одеської області наступне: [6, с. 12]

1. Провести широке обговорювання серед викладачів та здобувачів освіти щодо застосування технологій дистанційного навчання з метою усвідомлення та поширення питань актуальності та необхідності дистанційної освіти у коледжах та технікумах;

2. Створити експертну групу з питань впровадження технологій дистанційної освіти з метою ефективної організації і проведення дистанційного навчання;

3. Створити умови для заохочення та стимулювання педагогічних працівників для створення навчально-методичної бази для дистанційного навчання;

4. Створити класи комп'ютерної і аудіовізуальної техніки нового покоління;

5. Упровадити вивчення курсу «Новітні технології і методи дистанційного навчання» в педагогічних навчальних закладах;

6. Розробити навчально-методичні посібники з організації і проведення дистанційного навчання;

7. Створити електронні бібліотеки з навчальних дисциплін, як підготовчий етап до впровадження технологій дистанційного навчання;

8. Активний пошук спонсорів з числа роботодавців та випускників ЗВО для впровадження сучасних технологій дистанційного навчання;

9. Націлити викладачів, які проходять стажування та курси підвищення кваліфікації, на галузь інформаційно-комп'ютерних технологій та використання телекомунікаційних мереж;

10. Створити глосарій основних Internet-категорій та понять для здобувачів освіти;

11. Формувати Web-середовище в освітньому просторі ЗВО як інформаційну основу розгортання повномасштабної системи дистанційної освіти шляхом моніторингу та оцінки використання педагогами у навчальному процесі телекомунікаційних мереж та інформаційних технологій;

12. Сприяти та мотивувати створення індивідуального сайту викладача, на якому розміщена вся інформація стосовно його учбової та наукової діяльності, як найбільш ефективного джерела спеціалізованої інформації;

13. З метою активізації впровадження активних технологій дистанційного навчання колективного типу та підвищення якості освіти здобувачів освіти і професійних якостей педагогів ввести в індивідуальний план викладача розділ «Розробка та проведення інтерактивного заняття (з конкретною назвою обраної форми та технології проведення)»;

14. Ввести в практику науково-методичної роботи викладачів опрацювання та пропаганду інноваційного передового педагогічного досвіду і його розповсюдження шляхом видання та інформування перспективного досвіду навчально-методичної, виховної, навчально-практичної роботи.

Широке обговорення та реалізація дистанційного навчання дадуть змогу вирішити проблеми якісного та комфортного навчання як здобувачам освіти, так і педагогам.

#### Література

1. Дистанційне навчання - від теорії до практики, актуальний мережевий семінар // Освітній портал - освіта в Україні, освіта за кордоном. - URL: <http://www.osvita.org.ua/www.osvita.org.ua/distance/articles/15>.

2. І. Кузьміна. Проблеми та переваги дистанційного навчання. Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут». URL: <http://edu.minfin.gov.ua/LearningProcess/RemoteEducation/Pages/Проблеми-впровадження-дистанційної-освіти-в-Україні.aspx>.

3. Н. О. Перетяка. Досвід використання технологій дистанційного навчання при дипломному проектуванні. // Дистанційне навчання: проблеми та перспективи // Матеріали обласного педагогічного інформаційно-практичного семінару викладачів економіки і фінансів ВНЗ I-II рівня акредитації Одеської області (28 лютого 2019. м. Одеса): збірник доповідей / упоряд. Скоморощенко О.В., Дурбалова Н.І.; за заг. редакцією Коробкіної О.В. - Одеса, 2019. - 50 с.

4. Ю.К. Корнієнко. Поради щодо впровадження дистанційного навчання від спеціаліста. // Методичні пропозиції та рекомендації щодо впровадження дистанційного навчання у коледжах та технікумах Одеської області: - Одеса, 2019. - 15 с.

5. Академія цифрового розвитку. - URL: <https://www.digitalacademy.in.ua/>.

6. О.В. Коробкіна, О.М. Ротарь. Методичні пропозиції та рекомендації щодо впровадження дистанційного навчання у коледжах та технікумах Одеської області. Одеса, 2019. - 15 с.

## **ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

**І.Р. Біленька, Н.А. Лазаренко**

Однією з найважливіших проблем, які ставляться перед закладами вищої освіти, є підвищення якості підготовки фахівців. Студент і випускник вишу повинен не тільки отримувати знання під час вивчення навчальних дисциплін, оволодіти вміннями і навичками використання цих знань, методами дослідницької роботи, а й вміти самостійно здобувати нові наукові відомості. У зв'язку з цим все більшого значення набуває самостійна робота студентів.

Навчальний процес в сучасних закладах вищої освіти вимагає інноваційних підходів до організації самостійної роботи студентів - навчальної діяльності, яка спрямована на вивчення матеріалу певної дисципліни і при цьому без безпосередньої участі викладача. Від того, як організована самостійна робота, залежать у подальшому результати навчання студентів та їх майбутня практична діяльність.

Самостійна робота - активна розумова діяльність студента, що направлена на виконання завдань, які передбачені програмою навчального процесу. До завдань, які доводиться вирішувати студенту в навчальній діяльності, відносять:

- засвоєння матеріалу, що розглядався на лекції;
- конспектування матеріалу відповідно до програми навчальної дисципліни;
- розв'язування прикладних задач та проведення експериментальних досліджень;
- підготовка презентацій, рефератів, контрольних робіт, виступів на практичних, лабораторних чи семінарських заняттях;
- підготовка курсових робіт та проектів, дипломних проектів та кваліфікаційних робіт магістрів.

Організація самостійної роботи студента у навчальному процесі у закладах вищої освіти складається з трьох етапів:

1. Підготовка студента до виконання поставленого завдання. Успіх підготовчого етапу самостійної роботи студента залежить також від забезпеченості літературою, методичними рекомендаціями, наочними посібниками, інформаційно-комп'ютерною базою.

2. Виконання поставленого завдання за окремо взятою дисципліною. На ефективність виконання завдання впливають такі особистісні якості студента, як цілеспрямованість, наполегливість та відповідальність.

**ПЕРЕЛІК ЗВО УКРАЇНИ, ЩО ВЗЯЛИ УЧАСТЬ  
У II-ВСЕУКРАЇНСЬКІЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ**

1. Академія рекреаційних технологій і права, м. Луцьк
2. Бахмутський коледж мистецтв ім. І. Карабиця, м. Бахмут
3. Вищий навчальний комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівська медична академія ім. А. Крупинського», м. Львів
4. Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, м. Вінниця
5. Горлівський інститут іноземних мов Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет, м. Бахмут
6. Державний заклад «Запорізька медична академія післядипломної освіти Міністерства охорони здоров'я України», м. Запоріжжя
7. ДЗ «Луганський національний університет ім. Т. Шевченка», м. Старобільськ
8. Донецький національний медичний університет, м. Краматорськ
9. Донецький національний медичний університет, м. Кропивницький
10. Донецький національний медичний університет, м. Лиман
11. Донецький національний медичний університет, м. Маріуполь
12. Житомирський торговельно-економічний коледж Київського національного торговельно-економічного університету, м. Житомир
13. Запорізький державний медичний університет, м. Запоріжжя
14. Івано-Франківський національний медичний університет, м. Івано-Франківськ
15. Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, м. Івано-Франківськ
16. Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ
17. Київський національний університет технологій та дизайну, м. Київ
18. Кременчуцький льотний коледж Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Кременчук
19. Луцький національний технічний університет, м. Луцьк
20. Маріупольський державний університет, м. Маріуполь
21. Миколаївський коледж Вищого навчального закладу «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна», м. Миколаїв
22. Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ
23. Національний університет оборони України ім. І. Черняховського, м. Київ
24. Національний університет харчових технологій, м. Київ
25. Національний фармацевтичний університет, м. Харків
26. Одеська державна академія технічного регулювання та якості, м. Одеса
27. Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса
28. Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова (ОНУ), м. Одеса

- 29.Полтавський національний педагогічний університет ім. В.Г. Короленка, м. Полтава
- 30.Східноукраїнський Національний університет ім. В. Даля, м. Сєверодонецьк
- 31.Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка, м. Тернопіль
- 32.Українська інженерно-педагогічна академія, м. Харків
- 33.Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава
- 34.Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини, м. Умань
- 35.Харківська медична академія післядипломної освіти, м. Харків
- 36.Харківський національний медичний університет, м. Харків
- 37.Центральноукраїнський державний педагогічний університет ім. В. Винниченка, м. Кропивницький

---

Актуальні питання впровадження технологій дистанційного навчання у коледжах та технікумах	
<b>О.В. Коробкіна, Н.О. Перетяка</b> .....	<b>522</b>
Організація самостійної роботи студента у закладах вищої освіти	
<b>І.Р. Біленька, Н.А. Лазаренко</b> .....	<b>526</b>
Перелік ЗВО України, що взяли участь у II-Всеукраїнській науково-методичній конференції.....	<b>529</b>

НТБ ОНАХТ